

Biodiversiteit in een duurzaam Drimmelen

Een uitvoeringsplan biodiversiteit

Versie : 2
Datum : 22-08-2013
Samengesteld door : Wieke Galama/Yvonne de Nijs

Inhoudsopgave

1	Bedoeling van het document	3
2	Bredere context: Duurzaam Drimmelen	4
2.1	Drie P's in balans	4
2.2	Duurzaam groen in Drimmelen	4
3	Biodiversiteit en gemeente Drimmelen	5
3.1	Waarom in biodiversiteit belangrijk?	5
4	Biodiversiteit geborgd in beleid en regelgeving	7
4.1	Wet en regelgeving	7
4.2	Gemeentelijk beleid	8
5	Biodiversiteit in de gemeentelijke uitvoering	14
5.1	Algemene visie	14
5.2	Doelen (wat willen we bereiken)	15
5.3	Inzet van het oranjepijpje als ambassadeurssoort	16
5.4	Uitvoering (wie, wat, wanneer)	17
5.5	Voortgang evalueren	19
5.6	Tot slot	19

1 Bedoeling van dit document

De gemeente Drimmelen wil graag een duurzame blauwgroene gemeente zijn met een goed leefklimaat en een hoge belevingswaarde, nu en in de toekomst. Behouden en versterken van biodiversiteit is een belangrijke voorwaarde voor dit streven. Onder biodiversiteit verstaan we de variatie aan planten en dieren en ecosystemen die deel uitmaken van een groter geheel.

Via bestaand beleid en regelgeving levert onze gemeente al op diverse wijzen een bijdrage aan de verbetering van de biodiversiteit. Er wordt geïnvesteerd in de realisatie van EVZs (de ecologische verbindingzones), door eigen inzet en via de subsidieregeling blauw/groene diensten. Er worden geen chemische bestrijdingsmiddelen meer gebruikt op verharding en sinds twee jaar wordt een deel van de bermen ecologisch beheerd. Naast deze inspanningen vanuit de gemeente gebeurt er veel in de gemeente door betrokken partners. Zonder hun inspanning zouden we niet zover staan. Dat willen we graag zo houden en met hun in gesprek komen om te zien waar we op dit terrein de krachten kunnen bundelen.

In het uitvoeringsprogramma staan acties waar we mee willen doorgaan of mee starten. Naast investeringen in gemeentelijk groen is bewustwording en draagvlak creëren een constant aandachtspunt. Naast deze nota wordt het beleidsplan Duurzaamheid 2013-2017 opgesteld. Hiermee zijn veel raakvlakken. Belangrijk is dan ook steeds intern en extern te blijven onderzoeken waar we elkaar kunnen versterken.

Na het neerzetten van de bredere context (duurzaamheid) in hoofdstuk 1 beschrijft hoofdstuk 2 waarom biodiversiteit zo belangrijk is. De (gemeentelijke) borging om biodiversiteit te behouden en te bevorderen staat beschreven in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 geeft onze visie weer op biodiversiteit en de doelen met acties waar we de komende jaren aan willen werken.

2 Breder context: Duurzaam Drimmelen

2.1 Drie P's in balans

De gemeenteraad heeft op 21 maart 2013 de Visie Duurzaamheid 2040 vastgesteld. Het basisdocument verduurzamen gemeente Drimmelen. Momenteel wordt een beleidsplan Duurzaamheid 2013-2017 opgesteld. Het uitgangspunt is dat people, planet en profit in evenwicht zijn. People staat voor veiligheid, gezondheid, onderwijs en burgerparticipatie. Planet staat voor natuur, landschap en milieu. Profit staat voor welvaart, werkgelegenheid, continuïteit, efficiëntie en transparantie. Het sleutelwoord daarbij is samenwerking. De gemeentelijke organisatie zet zich in om duurzaamheid bij al haar beleid en handelingen uitdrukkelijk aandacht te geven.

2.2 Duurzaam groen in Drimmelen

'Natuurbeheer en stedelijk groen' is één van de thema's uit de Visie Duurzaamheid:
" We streven naar natuur dat zichzelf in stand houdt, zonder teveel menselijke bemoeienis. Waar wel bemoeienis nodig is, gebeurt dit door degenen die daarvoor de deskundigheid in huis hebben. Landschap dat er in 2012 is, is behouden. Gebruikmakers van de natuur gedragen zich duurzaam. Via educatie en voorlichting is er een brede steun (draagvlak) voor de natuur binnen de gemeente Drimmelen. Ecologische verbindingzones (natuurlijke verbindingswegen tussen grote natuurgebieden) zijn gerealiseerd en worden onderhouden. De agrariërs hebben als belangrijke neventaak natuurbeheer. Landbouw en natuur versterken elkaar. "

De toename van de biodiversiteit is een belangrijke indicator van alle inspanningen op duurzaamheids gebied. Gaat de biodiversiteit omhoog dan betekent dit meestal een kwalitatieve verbetering van het gebied. Biodiversiteit is erbij gebaat dat er minder chemische middelen worden gebruikt, ecologisch beheer van bermen en dat er meer aandacht en begrip komt voor groen en natuurschoon. Dus kun je stellen dat: hoe duurzaam het groen en het natuurschoon in Drimmelen wordt beheerd hoe beter de mate van biodiversiteit.

3 Biodiversiteit en gemeente Drimmelen

Biodiversiteit heeft een plek in de Visie Duurzaamheid 2040. In mei 2009 heeft de gemeente Drimmelen ook al aangegeven biodiversiteit belangrijk te vinden. Namens de Raad is de Verklaring Countdown 2010 ondertekend.

De gemeente verstaat onder biodiversiteit de variatie aan planten en dieren en ecosystemen binnen de gemeente die natuurlijk deel uit maken van een groter geheel. Door de uitgangspunten zo goed mogelijk mee te nemen in tal van gemeentelijk beleid en aan te sluiten bij initiatieven van derden kan Drimmelen bijdragen aan het behoud van biodiversiteit.

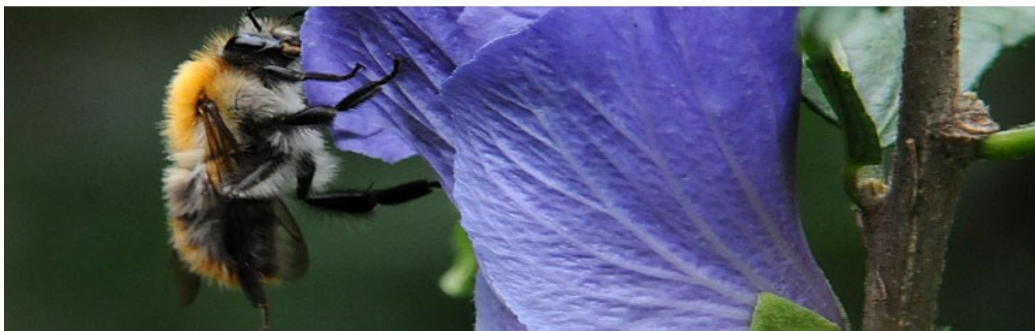
3.1 Waarom is biodiversiteit belangrijk?

De variatie aan levensvormen, biodiversiteit, die samen ecosystemen vormen zijn het natuurlijk kapitaal van onze maatschappij. Biodiversiteit levert grondstoffen, medicijnen en voedsel, het reguleert de water- en luchtkwaliteit, beschermt ons tegen natuurrampen en biedt ons mogelijkheden voor rust, recreatie en educatie. Van de rente kun je gemakkelijk leven maar op dit moment gebruiken we ook het kapitaal. Met het verlies van biodiversiteit komt ons welzijn aanzienlijk in gevaar.

Concreet, een groene woon-, werk- en zorgomgeving heeft een positieve werking op de mens en kent financiële voordelen. De waarde van woonhuizen ligt hoger, de productiviteit van werknemers neemt toe, patiënten herstellen sneller. Recreatie en toerisme worden aangetrokken door gebieden met een hoge biodiversiteit, denk bijvoorbeeld aan de Biesbosch.

Door de economische groei in de afgelopen decennia, toenemende bebouwing en bestrating en uitbreiding van onze infrastructuur staat de groene ruimte, en daarmee de biodiversiteit, in de gemeente Drimmelen onder druk. Als we niets doen, zal de groene ruimte steeds kleiner worden en zal er in de toekomst steeds minder variëteit in planten en dieren zijn.

Juist de variatie in planten en dieren zorgt dat er een stevig natuurlijk evenwicht ontstaat dat tegen een stootje kan. Bij de bijen bijvoorbeeld gaat het niet goed met de populaties. Wanneer er geen of nauwelijks bijen meer zouden zijn worden bijvoorbeeld fruitbomen niet meer bevrucht. Even een peer, appel, kers of pruim van eigen boom eten is er dan niet meer bij. Eén van de oorzaken van deze achteruitgang, naast bestrijdingsmiddelen, is een tekort aan voedsel dus aan bloeiende planten het gehele jaar door. Variatie in bloeiende planten zorgt ervoor dat het voedselaanbod wordt vergroot. De aanleg van bloemrijke akkerranden door agrariërs, en het natuurlijk beheren van de gemeentelijk bermen geven een impuls voor de bijenpopulaties.

**COUNTDOWN
2010
RED BIODIVERSITEIT**

Doelen en principes

DOOR HET ONDERTEKENEN VAN DE COUNTDOWN 2010 VERKLARING WORDT MEN EEN PARTNER VAN COUNTDOWN 2010. PARTNERSCHAP IS MOGELIJK VOOR ALLE ORGANISATIES UIT ALLE SECTOREN EN OP ALLE NIVEAUS (LOKAAL, NATIONAAL, REGIONAAL) DIE IN EEN OF MEER VAN-EUROPESE LANDEN WERKEN EN DE HUN VERDIENTEN AAN DE COUNTDOWN 2010-DOELSTELLING KUNNEN AANTONEN.

Hoofddoelstelling

Alle organisaties uit alle sectoren en op alle niveaus hebben voor het jaar 2010 de benodigde stappen ondernomen om het verlies aan biodiversiteit te stoppen of aanzienlijk te verminderen.

Doelen:

- Aanmoedigen en ondersteunen van de volledige implementatie van alle internationale toezeggingen en benodigde activiteiten om het verlies aan biodiversiteit een halt toe te roepen.
- Duidelijk aantonen welke vooruitgang de verbonden partners boeken wat betreft het behalen van de 2010 doelstelling.
- Verlengen van maximale aandacht voor de 2010 uitdaging.

Principes:

- Wetenschappelijke basis: alle Countdown 2010-activiteiten worden onderbouwd door wetenschappelijke feiten en/of relevante praktische ervaring en voldoen aan de hoogste normen.
- Transparant: Countdown 2010 is transparant in het proces en de besluitvorming. Er is publiekelijke toegang tot informatie, met respect voor individuele privacy en institutionele discretie.
- Seibeldierheit: het Countdown 2010 Secretariaat werkt op het meest geschikte niveau (lokaal, nationaal, regionaal, multiregionaal) en pakt slechts die Countdown 2010-activiteiten op welke de partners zelf niet uit kunnen voeren.
- Autonomie: Countdown 2010 is een onafhankelijke alliantie. Het wordt bestuurd door de partners via institutionele mechanismen (Adviesraad en Partners Overleg).

Om de Countdown 2010 Verklaring te ondertekenen dient u onderstaande gegevens in te vullen en dit formulier opsturen naar het Countdown 2010 Secretariaat:

Naam organisatie: GEMEENTE DRIMMELLEN
Handtekening: M. de Nijis Datum: 13 MEI 2009
Naam / Functie: M. de Nijis / wijkwonder
Gegevens contactpersoon Naam / Functie: M. de Nijis / DEELTIDSBEDRIJVER
Adres: POB 1, 4921 BV MARE
Telefoon: 0162 - 660100
Fax: 0162 - 666623
E-mail: m.deNijis@drimmelen.nl y.deNijis@drimmelen.nl

RED BIODIVERSITEIT

www.countdown2010.nl

**COUNTDOWN
2010
RED BIODIVERSITEIT**

Countdown 2010 Verklaring

BIOODIVERSITEIT - AL HET LEVEN OP AARDE - IS ESSENTIEEL VOOR ONZE KWALITEIT VAN LEVEN, EN HET IS ONVERBODBAAR VOOR DE ECONOMIE, CULTUUR EN SPIRITUELE BELIEFING VAN ALLE EUROPEANEN. TOCH GAAT BIODIVERSITEIT NOG STEEDS IN SNEL TEMPO ACHTERUIT. EUROPA HEEFT ZICH POLITIEK VERPULCHT OM DEZE TREND VOOR 2010 OM TE BUIGEN. VORDERE STAP- PLEN ZIJN NODIG OM DEZE BELOFTE WAAR TE MAKEN EN TE VERTALEN IN CONCRETE ACTIVITEITEN. DOOR DEZE VERKLARING TE ONDERTEKENEN, GEEFT UW ORGANISATIE AAN ACTIEF MEE TE ZULLEN WERKEN OM HET BIODIVERSITEITSVERLIES TE STOPPEN.

Ondergetekenden zullen iedere mogelijkheid gebruiken voor:

Ondersteuning van de toezegging om het verlies aan biodiversiteit te stoppen voor 2010, gedaan door:

- EU regeringsleiders tijdens de Göteborg-top, Zweden, in 2001;
- Wereld milieuministers in Den Haag tijdens de Conferentie van de Partijen van het Biodiversiteitsverdrag (CBD), Nederland, in 2002;
- Wereld regeringsleiders tijdens de VN Duurzaamheidstop in Johannesburg, Zuid-Afrika, in 2002;
- Europese milieuministers en regionale delegatieleiders van de VN Economische Commissie voor Europa in de Verklaring van de vijfde Ministeriële Conferentie over het Europees Milieu in Kiev, Oekraïne, in 2003.

Aanmoediging van Europese beleidsmakers op alle niveaus in de publieke en private sector om bij te dragen aan de toezeggingen en om:

- Publieke bewustwording en deelname aan het beschermen van biodiversiteit te vergroten, waaronder het stimuleren van activiteiten voor het behalen van de doelstelling in 2010;
- Integratie van biodiversiteit te versterken in alle relevante sectoren van beleid en economie;
- Scherpe inspanningen te ondernemen om menselijke activiteiten aan te passen aan de draagkracht van de natuur;
- De negatieve gevolgen te verminderen van Europees handelen op biodiversiteit in andere regio's;
- Geschiede monitorsystemen en indicatoren te ontwikkelen om de staat van de biodiversiteit in Europa te volgen.

Een verplichting aan te gaan om beleidsmakers en de samenleving in Europa te stimuleren en te helpen om de 2010-biodiversiteitsdoelstelling te halen door:

- Het actief promoten van Countdown 2010 door aandacht te vragen en mensen en middelen te mobiliseren;
- Omzeilen impact op biodiversiteit drastisch te verlagen. In het bijzonder willen wij:
- Een ambitie formuleren voor biodiversiteit en een ambassadeurschap benoemen die hiervoor model staat;
- Het in beeld brengen van de lopende lokale initiatieven op het gebied van biodiversiteit in de (ontgebouwde omgeving).
- Het benoemen van bestaande lokale projecten in de voorbereidingsfase en waarin de toevoeging van biodiversiteit een kwaliteitsimpuls kan geven;
- Het benoemen van nieuwe projecten waarmee uitvoering wordt gegeven aan de ambitie van de lokale biodiversiteit;
- Via publiekheid de bevolking en het bedrijfsleven informeren en stimuleren om bij te dragen aan biodiversiteit binnen de woon- en werkomgeving.

RED BIODIVERSITEIT

www.countdown2010.nl

4 Biodiversiteit geborgd in beleid en regelgeving

Biodiversiteit heeft structureel de aandacht, internationaal, in Nederland en in de gemeente Drimmelen, via beleid en regelgeving. Dit hoofdstuk brengt dat in beeld.

4.1 Wet en regelgeving

De Flora- en faunawet is gericht op de duurzame instandhouding van soorten, ongeacht de locatie waar deze zich bevinden. Deze wet is sinds 1 april 2002 van kracht. De wet is de Nederlandse uitwerking van het onderdeel 'soortenbescherming' uit de *Europese Vogel- en Habitatrichtlijn* (VHR).

De Flora- en faunawet kent een algemene zorgplicht waarbij iedereen geacht wordt om handelingen die nadelig zijn voor alle planten en dieren achterwege te laten, beschermd of niet. Daarnaast kent de wet een aantal verbodsbepalingen om ervoor te zorgen dat in het wild levende beschermde soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Denk aan niet mogen plukken, dieren niet doden of verwonden, geen (ver)koop, geen aantasting van het leefgebied. Projecten, zowel ruimtelijk als milieutechnisch, die een effect (kunnen) hebben op beschermde diersoorten worden getoetst aan de Flora- en faunawet. In Drimmelen komen initiatiefnemers deze toetsing bijvoorbeeld tegen bij het opstellen van ruimtelijke plannen (bestemmingsplannen, Ruimtelijke onderbouwing) en het aanvragen van een omgevingsvergunning waar de Flora- en faunatoets aan vast is gehaakt.

Het Rijk heeft gedragscodes Flora- en faunawet vastgesteld. Wanneer een organisatie in het veld werkt volgens zo'n gedragscode kan men bij de toetsing eenvoudig aantonen dat men de flora- en fauna voldoende in acht neemt.

Het Rijk wil biodiversiteit ook stimuleren op plekken die niet de bestemming 'natuur' hebben. Hiervoor is in 2007 de beleidslijn 'Tijdelijke natuur' ontwikkeld. Deze is van toepassing op de spontane vestiging van natuur op braakliggende gronden (vaak geplande bouwlocaties). In de beleidslijn staat hoe een initiatiefnemer binnen de kaders van de Flora- en faunawet zogenaamde 'tijdelijke natuur' een kans kan geven. Via een ontheffing krijgt de initiatiefnemer de garantie dat de ontstane natuur, ook beschermde soorten, weer verwijderd of verplaatst mag worden.

De Europese VHR vormt tevens de belangrijkste basis voor onze nationale *Natuurbeschermingswet* (NB-wet). Gebieden die bescherming krijgen via de NB-wet zijn de Nederlandse Natura 2000 gebieden.

Dit zijn gebieden met natuur van Europese klasse. Het bebouwd gebied valt meestal niet samen met de gebieden die beschermd zijn onder de NB-wet. Projecten, zowel ruimtelijk als milieutechnisch, die een effect (kunnen) hebben op de aangewezen gebieden moeten worden getoetst aan de NB-wet. In Drimmelen komen initiatiefnemers deze toetsing bijvoorbeeld tegen bij bestemmingsplannen het aanvragen van een omgevingsvergunning. De toetsing aan de NB-toets (verklaring van geen bedenkingen) is gekoppeld aan het beoordelingstraject voor de omgevingsvergunning.

Sinds 2000 is de *Europese Kaderrichtlijn Water* (KRW) van kracht. Deze richtlijn verplicht de lidstaten tot het bepalen van ecologische en chemische waterkwaliteitsdoelen voor geselecteerde waterlichamen.

In de provinciale *Verordening ruimte* is opgenomen dat in geval er ruimtelijke afwegingen worden gemaakt, een watertoets moet worden uitgevoerd. Met de 'watertoets' kunnen in Drimmelen dus waterhuishoudkundige belangen expliciet en evenwichtig worden meegewogen bij het opstellen van ruimtelijke plannen en besluiten. Door in een vroegtijdig stadium rekening te houden met de onderlinge samenhang tussen water, biodiversiteit en klimaat, worden vaak wederzijdse voordelen bereikt.

Verder heeft gemeente Drimmelen bij bijvoorbeeld het beheer van bermsloten te maken met de *Keur waterkeringen en oppervlaktewateren* van waterschap Brabantse Delta 2009.

4.2 Gemeentelijk beleid

Milieubeleidsplan 2007-2010+ en Milieu-uitvoeringsprogramma 2011-2014

De rode draad in het milieubeleidsplan is 'duurzaamheid'. Naast thema's als duurzaam bouwen, duurzaam energiegebruik komt ook het behalen en behouden van een bepaald kwaliteitsniveau met betrekking tot groen, water, bodem en natuur aan bod.

In het kader van milieucommunicatie en Countdown 2010 (bewust wording) zijn een aantal projecten uitgevoerd zoals: het vlinderproject bij scholen met levend materiaal, het nieuwkomers pakket bevat een zakje plantenzaad speciaal voor het oranjepijpje, bijeenkomsten met betrokkenen, biodiversiteitsdag in samenwerking met Madese Natuurvrienden en Het Bijengilde, aanleg bijenhôtels.

Groenbeleidsplan 2005-2015¹

Het groenbeleidsplan 'Kwaliteit in Beeld' is een raamwerk dat op hoofdlijnen inhoud geeft aan het groenbeleid voor de langere termijn. Met het groenbeleidsplan is de onderstaande lange termijn visie vastgesteld:

De gemeente streeft er naar om de komende jaren de groenstructuur op zowel stedelijk als landelijk niveau binnen de gemeente Drimmelen duurzaam en kwalitatief in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren. De inrichting en het beheer zullen daarbij zijn gericht op een optimale gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. Hierbij past op termijn een ecologische en milieuvriendelijke werkwijze.

¹ Vastgesteld in de Raadsvergadering van 30 juni 2005

Landschapsvisie²

In de landschapsvisie van de gemeente Drimmelen (figuur 1) worden drie landschapstypen onderscheiden:

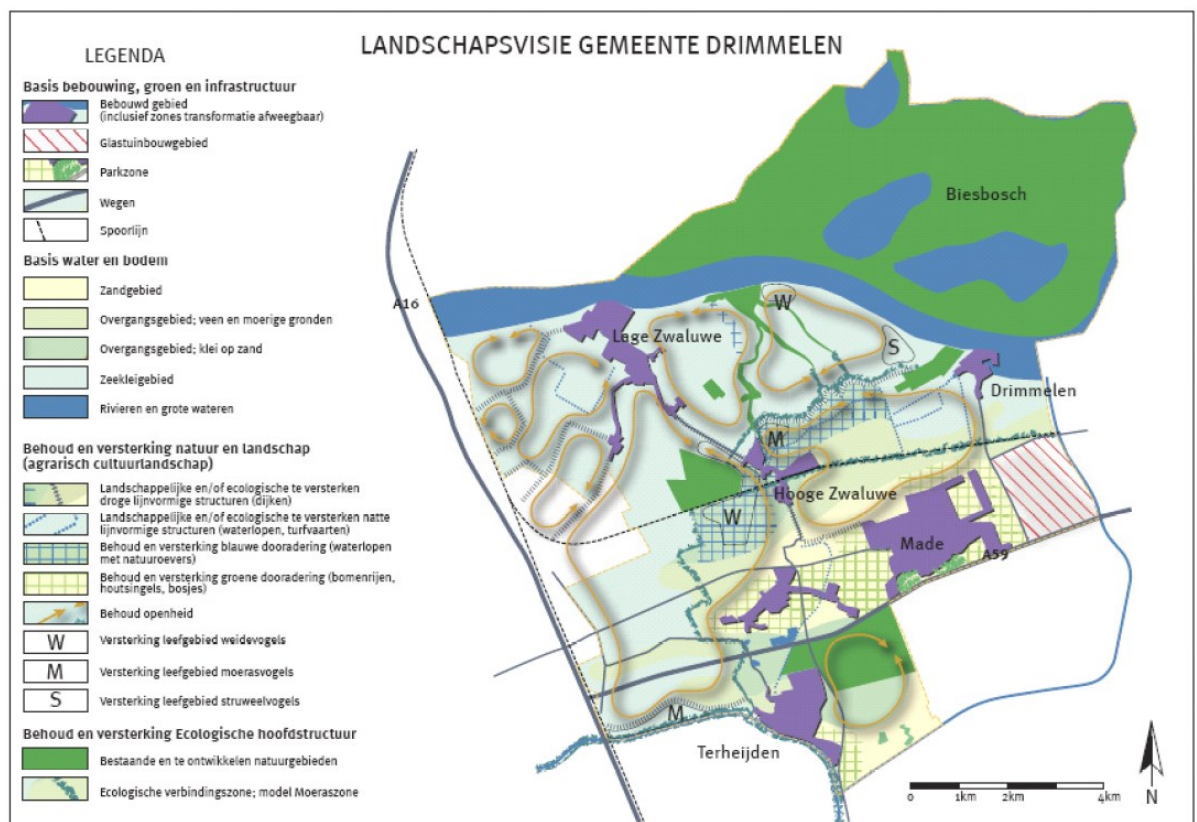
- Het zandgebied in het zuidoosten, wat zich kenmerkt door kleinschaligheid.
- Het zeekleigebied in het noordwesten, wat zich kenmerkt door een grootschalig open karakter; de weinige beplanting die hier aanwezig is concentreert zich veelal op en direct rond dijken.
- Het overgangsgebied met venige en moerige gronden daartussen in.

De mogelijkheid om de biodiversiteit in de gemeente Drimmelen te verhogen hangt samen met de karakteristiek van bovengenoemde drie landschapstypen. De biodiversiteit neemt namelijk toe naar mate een gebied voedsel armer wordt (verschraalt). Bijvoorbeeld in een voedselrijke omgeving kunnen bijvoorbeeld brandnetels zich prima ontwikkelen. Door die enorme groei komen kwetsbare soorten niet meer aanbod.

Het uitgangspunt van beleid moet zijn verschrallen omdat dan aan heel veel soorten de kans geboden wordt zich te ontwikkelen en dat gaat het best op zandgronden. Op het zandgebied zal een verschralingbeheer meer resultaat hebben dan op het zeekleigebied.

De kleigronden zijn vaak erg voedselrijk. Naast de zandgronden bieden juist deze gebieden een prima alternatief voor weer hele andere soorten.

In de onderstaande figuur is de visie van de gemeente op natuur en landschap in beeld gebracht.

Figuur 1 Landschapsvisie gemeente Drimmelen

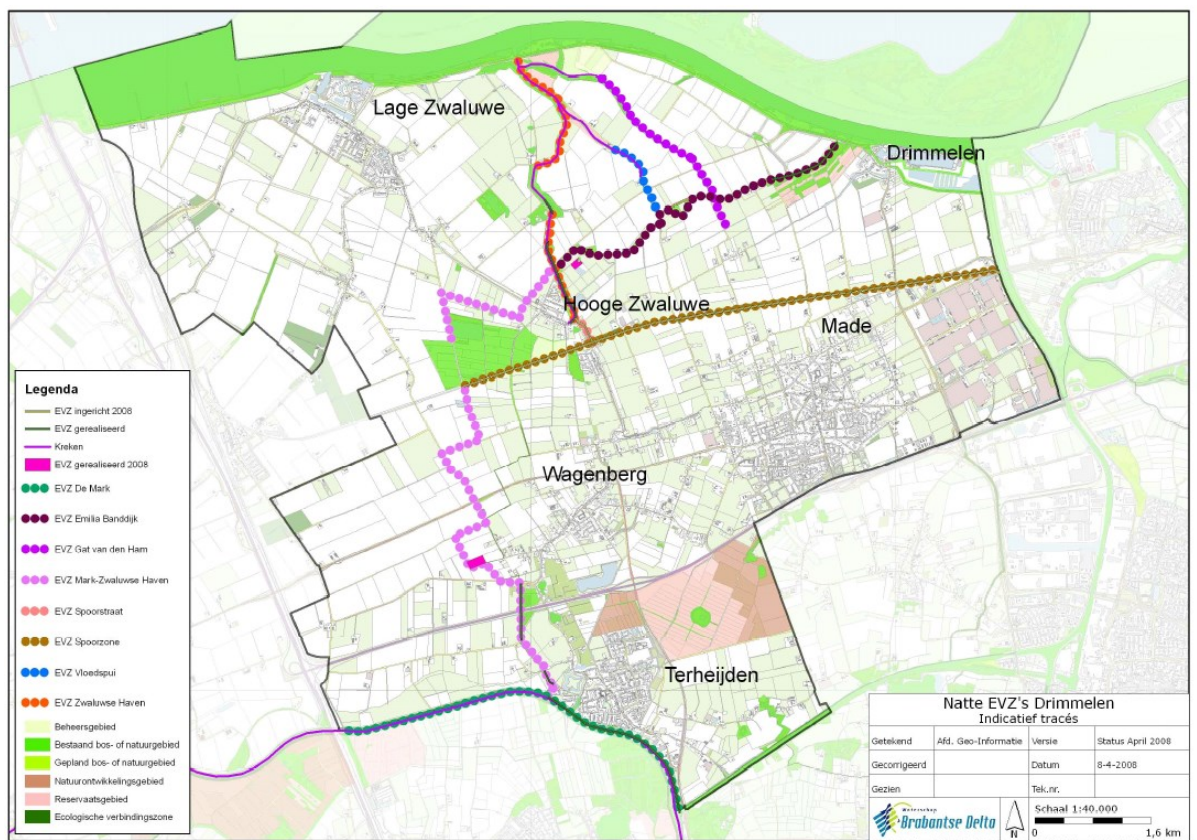
² Vastgesteld in de Raadsvergadering van 24 januari 2008

Samenwerkingsovereenkomst realisatie natte ecologische verbindingzones³

Om de natte ecologische verbindingzones in de gemeente Drimmelen (figuur 2) te realiseren is een samenwerkingsovereenkomst tussen het Waterschap Brabantse Delta en de gemeente Drimmelen opgesteld. Hierin wordt o.a. grondverwerving, aanleg en onderhoud geregeld.

Per uitvoeringsproject wordt een onderhoudsplan aan beide partijen ter goedkeuring voorgelegd. Voor de grondverwerving, aanleg en inrichting van natte ecologische verbindingzones kan volgens de gewijzigde beleidsregel subsidie natuur en landschap (22 april 2008) subsidie verkregen worden. Aangezien het subsidieplafond bereikt is kan er geen 100 % subsidie meer verkregen worden. Voor beheer en onderhoud is voorsnog geen subsidie.

De belangrijkste doelstelling van een ecologische verbindingzone is de verplaatsing van dieren en planten tussen natuurgebieden mogelijk te maken. Hierdoor kunnen dieren van verschillende populaties elkaar vinden wat leidt tot instandhouding van soorten en versterking van populaties. Dit om het duurzaam voortbestaan van populaties te kunnen garanderen. De onderstaande figuur bevat een overzichtskaart met de wenselijke EVZ's in gemeente Drimmelen.

Figuur 2 Natte EVZ's Drimmelen Indicatief tracés

In voorbereiding: actualisering Structuurvisie gemeente Drimmelen

In deze visie geven we aan hoe de gemeente Drimmelen er in 2033 uit zal zien. Aan bod komen alle van belang zijnde ruimtevragers, te weten Wonen, Werken, Verkeer en infrastructuur, Landbouw, Natuur en Landschap, Toerisme en Recreatie en (Centrum)voorzieningen. Voor het onderdeel Natuur en Landschap ligt het voor de

³ Vastgesteld in Raadsvergadering 29 januari 2009

hand dat wordt ingezet op behoud en beheer van wat er nu is. In de loop van 2013 wordt met alle belanghebbende organisatie uit de samenleving overleg gevoerd.

Bomenbeleidsplan 2008

Gemeente Drimmelen neemt de bestaande bomen mee bij bouw- en herinrichtingsvraagstukken. Dit gebeurt door een bomen effect analyse uit te voeren in de planfase. De analyse, met bijbehorend stappenplan voor het maken van de afweging, dient altijd antwoord te geven op de vraag: kan de boom, in het perspectief van de voorgenomen bouw of aanleg, in zijn huidige verschijningsvorm en op deze standplaats duurzaam behouden blijven. Daarnaast is de beleidslijn dat minimaal 10% van het plantmateriaal dat door de Gemeente Drimmelen aangeplant wordt, van biologische kweek is. Al het plantmateriaal dat in het buitengebied toegepast wordt moet gebiedseigen zijn.

Algemene plaatselijke verordening (27 december 2012)

Boomkap is in bepaalde gevallen vergunningsplichtig via de Algemene plaatselijke verordening (APV) of de Boswet. De verplichting via de APV wordt afgehandeld via de omgevingsvergunning- activiteit boomkap. Elke aanvraag voor boomkap wordt individueel beoordeeld, eventueel volgt er een herplantplicht.

Waterbeleidsplan gemeente Drimmelen

Het waterbeleidsplan is in eerste instantie bedoeld om het water in Drimmelen (in de breedste zin van het woord) een plek te geven. Dit betekent het ontsluiten van kennis over de werking van watersysteem en de –keten, het expliciet maken en nader invullen van het beleidskader. Verder wordt aangegeven welke (beleidsmatige) opgaven er liggen en wat hiervoor de oplossingsrichtingen en bijbehorende concrete maatregelen zijn.

Het waterbeleidsplan heeft de status van een kaderstellend beleidsplan. Het plan kent geen directe planologische doorwerking. De geformuleerde doelstellingen dienen wel door te werken in ruimtelijke afwegingen (bijvoorbeeld bestemmingsplannen). Het waterbeleidsplan is daarmee richtinggevend voor (water)projecten binnen de gemeente Drimmelen en hierdoor een “parapluplan” voor andere gemeentelijke plannen waarin water een rol speelt. Ook schept dit beleidsplan randvoorwaarden en uitgangspunten voor milieu- en RO plannen binnen de gemeente Drimmelen.

Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader⁴

Het Groen Blauw Stimuleringskader is bedoeld als aanvulling op landelijke subsidieregelingen als Programma Beheer. Daarom vallen gebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur buiten de regeling. De gemeenten, het Waterschap en de Provincie willen het typisch Brabantse Landschap behouden en waar mogelijk verbeteren. Daarom ondersteunen zij middels de subsidieregeling gezamenlijk agrariërs en andere particuliere grondgebruikers die zich actief willen inzetten voor de kwaliteit van natuur en landschap in het agrarische cultuurlandschap. Bijvoorbeeld door het aanplanten van een elzensingel of de aanleg van een bloemrijke rand langs akkers, of door het onderhoud van een mooie rij oude knotwilgen.

Voor de gemeente Drimmelen is een werkkaart gemaakt waarop gebieden zijn aangegeven waar de financiële middelen met prioriteit worden ingezet. Op 11 juni 2008 is door de deelnemende partijen het gebiedscontract ondertekend en op 1 juli

⁴ Vastgesteld in Raadsvergadering 24 januari 2008

2008 is de nieuwe subsidieregeling⁵ binnen de gemeente opgesteld. De afspraken met grondgebruikers worden in beginsel vastgelegd in 6 jarige overeenkomsten.

Inmiddels is de Gemeenteraad op 21 juni 2012 akkoord gegaan met budgetten die het mogelijk maken aflopende beheerovereenkomsten te verlengen en nieuwe aan te gaan in de periode juli 2012 – 30 juni 2016. De Provincie Noord-Brabant neemt 50% van het totaalbudget voor haar rekening.

Overeenkomst Knotbomen

Met de Madese natuurvrienden is een verdrag gesloten om de knotwilgen in onze gemeente te onderhouden. Vanwege de herbezinning op gemeentelijke taken door een terugloop van de overheidsfinanciën (Kerntakendiscussie) is op groenonderhoud bezuinigd. Voor het onderhouden van de knotwilgen heeft de Madese natuurvrienden de taak op zich genomen garant te staan voor het in stand houden van deze beeldbepalende groen elementen in onze gemeente.

Bermen en bermsloten 2011 – 2020 'Kiezen voor biodiversiteit'.

Met dit uitvoerige beleidsdocument, inclusief uitvoeringsmaatregelen is een onderdeel van het Groenbeleidsplan 2005-2015 verder uitgewerkt. Bermen en bermsloten zijn van belang voor een goed functionerende waterhuishouding van de weg en de aanliggende percelen en voor een aansprekend, natuurrijk landschap. 30 % van de bermen zal op een ecologische en milieubewuste manier worden beheerd. De extra kosten vallen binnen de begroting.

Bermbeheer in uitvoering

Onkruidbestrijding

In 2008 heeft de raad ingestemd met het voorstel om binnen de gehele gemeente over te gaan op mechanische onkruidbestrijding dus borstelen en vegen. Vanaf die tijd worden er dus geen chemische middelen meer gebruikt voor de onkruidbestrijding.

Bijenbeleid gemeente Drimmelen

Zoals eerder is aangegeven neemt het aantal bijenvolken verontrustend af in Nederland. Het gevoerde bermbeheer (verschraling) zorgt voor meer diversiteit in bloemen en plantensoorten. Dit is een directe verbetering van het foerageergebied voor bijen en andere insecten.

Om de behandeling van meldingen inzake bijen, hommels en wespen eenduidig te laten verlopen is in 2010 een interne werkwijze opgesteld voor de gemeente

⁵ Meer informatie over de pakketten: www.brabant.nl/stimuleringskader

Drimmelen. Wanneer een melding bij de gemeente binnenkomt die betrekking heeft op schepbare bijen of verplaatsbare hommels in nestjes dan wordt door de gemeente contact opgenomen met een lokale imker. De imker bepaalt in overleg met de melder, hoe, wanneer en tegen welke condities de zwerm geschept kan worden.

Indien de melding betrekking heeft op wespen dan wordt de melder doorverwezen naar reguliere ongedierte bestrijdingsbedrijven. Afgesproken is dat bij twijfel de medewerker van de gemeente contact opneemt met een lokale imker.

Het nut van biodiversiteit uitgedrukt in 'ecosysteemdiensten'.

5 Biodiversiteit in de gemeentelijk uitvoering

Naast de borging in beleid en regelgeving werkt de gemeente Drimmelen via diverse uitvoeringstaken aan het behoud van biodiversiteit. Denk aan ecologisch bermbeheer, aanleg ecologische verbindingzones, initiatieven met een milieutechnisch aspect, en (milieu-) communicatie. De achteruitgang van biodiversiteit in de gemeente stopt niet als alleen de gemeente zich ervoor inspent. Onmisbaar zijn tal van maatschappelijke initiatieven die bijdragen aan het versterken van de biodiversiteit en de bewustwording ervan. Voor de gemeente zijn deze betrokken organisaties belangrijke blauwgroene partners die middels hun eigen initiatieven en doelen een wezenlijke bijdrage leveren aan de invulling van de gemeente visie op biodiversiteit. Deze gedachte hebben we vastgelegd in de visie in het onderstaande kader.

5.1 Algemene visie

Gemeente Drimmelen is de blauwgroene gemeente met Nationaal Park De Biesbosch, de Amer, de Mark, en een groot buitengebied dat samen met een aantal Brabantse dorpen een groene oase vormt. Behoud en versterking van de biodiversiteit is een belangrijke voorwaarde om voor nu en in de toekomst een goed leefklimaat en een hoge belevingswaarde te behouden. Daarnaast is het onze taak en plicht dit voor de toekomst te waarborgen. Om de biodiversiteit te versterken zal de inrichting en het beheer van het groene domein zo ecologisch en milieuvriendelijk worden ingezet (duurzaam beheer). Daarnaast is het van belang dat de burgers van Drimmelen de waarde van biodiversiteit inzien (draagvlak voor natuur). Er zal daarom ingezet worden op activiteiten die de bewustwording vergroten. De gemeente pakt haar eigen taken op en doet dit in afstemming met (natuur)organisaties die zelfstandig activiteiten oppakken (belang van burgerparticipatie).

De visie is vertaald in twee doelen die in hoofdstuk 5.2 zijn uitgeschreven.

5.2 Doelen (wat willen we bereiken)

A. Vergroten en kwalitatief verbeteren van ecologische verbindingen

Gemeente Drimmelen stelt zich tot doel een robuust raamwerk van groen (incl. water) te ontwikkelen, te behouden en te beheren. Het robuuste raamwerk vormt namelijk een leefgebied op zich en zal planten en dieren stimuleren om zich via de nieuwe verbindingen te verspreiden, zowel binnen Drimmelen als in de richting van de omliggende natuurgebieden zoals de Biesbosch. De ongeveer 122 hectare bermen en 105 kilometer bermsloten (waaronder de natte EVZ's) vormen een belangrijk onderdeel van de ecologische verbindingen. Concreet zetten we als gemeente daarom in op het volgende:

1. Om de biodiversiteit te verhogen en te behouden streven we erna om 30% van de bermen te laten verschralen (met name de grotere gebieden en brede bermen; uitwerking huidig Groenbeleidsplan) . Voor 2025 zijn de ecologische verbindingzones gerealiseerd (dit doel komt uit de beleidsnota duurzaamheid). Waterschap Brabantse delta is een belangrijke partner voor het realiseren van dit doel.
2. Natuur en het (stedelijk) groen zal in een vroeg stadium volwaardig worden meegenomen in ruimtelijke planvorming.
3. Bij natuurprojecten wordt het noodzakelijke duurzaam onderhoud vanaf de start (planfase) betrokken.

B. Vergroten bewustwording, betrokkenheid en participatie

Om de bewustwording binnen de gemeentelijke organisatie en in de gemeenschap te vergroten zet de gemeente in op het volgende:

1. Een duurzame, natuurrijke leefomgeving is alleen mogelijk als er een collectief verantwoordelijkheidsgevoel is van bewoners, gebruikers en de gemeente. De gemeentelijke organisatie zal in al zijn eigen handelingen 'duurzaamheid' prioriteit moeten geven.
2. Diverse organisaties in Drimmelen zijn zelfstandig bezig met natuurprojecten en educatie. Door hun inzet geven ze de ontwikkeling van biodiversiteit en bewust wordning bij de inwoners een enorme zet. Dit willen we vooral zo houden en waar mogelijk stimuleren. Bij onze partners op het gebied van biodiversiteit denken we vooral aan de Madese Natuurvrienden, Agrarische Natuurvereniging (ANV), Bijenhoudersgilde St. Ambrosius te Made, Stichting BEI, Staatsbosbeheer, waterschap Brabantse Delta, ZLTO Drimmelen en recreatieschap de Biesbosch. Om van elkaar te weten wat we doen en elkaar mogelijk daarin te versterken willen we een initiatief starten om jaarlijks overleg te organiseren met deze partners. Doel van de bijeenkomst zal zijn het informeren, inspireren en waar mogelijk en gewenst een samenwerking op te starten.
3. Wat betreft het vergroten van de bewustwording, betrokkenheid en participatie van de gemeenschap: de concrete uitwerking wordt binnen de communicatieactiviteiten opgepakt die voortvloeien het Milieu Uitvoeringsprogramma 2011-2014 en het beleidsplan Duurzaamheid 2013-2017.

5.3 Inzet van het oranjetipje als ambassadeurssoort

Hoewel biodiversiteit als woord steeds bekender wordt spreekt een diersoort met een verhaal vaak meer aan. Een dier- of plantensoort is de eenvoudige drager van het ingewikkelde biodiversiteitsverhaal. De bever vertegenwoordigd onze Biesbosch maar bij de ondertekening van de Countdown 2010 verklaring is gekozen voor een soort die gemakkelijk te introduceren is in achtertuinen van mensen. Een soort die “aaibaar” is en aansluit bij de blauwgroene gemeente. In overleg met de vlinderstichting is indertijd het oranjetipje (*Anthocharis cardamines*) gekozen. Deze soort komt in de gemeente voor is niet echt zeldzaam maar wel heel herkenbaar. Bijkomend voordeel van een vlinder is dat men er meestal wel een goed gevoel van krijgt.

De communicatieactiviteiten zullen met name plaatsvinden binnen de uitvoering van het toekomstige beleidsprogramma Duurzaamheid. Bij het opstellen van het beleidsprogramma zal gekeken worden of het oranjetipje inzetbaar is als ambassadeurssoort.

Het oranjetipje als rups, als pop die open gaat, als vlinder.

5.4 Uitvoering (wie, wat, wanneer)

In de onderstaande tabel staan de activiteiten die vanuit de gemeente uitgevoerd worden. Een aantal van deze doelen komen overeen met de doelen en ambities uit het beleidsplan duurzaamheid. Om te voorkomen dat er vanuit de verschillende invalshoeken toch dezelfde acties worden opgestart gaan we eerst in overleg met de partijen die in het beleidsplan duurzaamheid worden genoemd. Daar waar we al weten dat een acties genoemd wordt in het BD wordt daarheen verwezen. Hier staat tussen haakjes BD (Beleidsplan Duurzaamheid) achter.

Doelen	Acties	Trekker	Betrokkenen	Wanneer
A. Duurzaam groenbeheer is uitgangspunt bij alle Ruimtelijke plannen. Lokale deskundigheid wordt daarbij ingezet (BD).	Overleg bij het opstellen van ruimtelijke plannen tussen cluster ro en afdeling ow.	Cluster ro	Alle afdelingen	Doorlopend
	Plan van aanpak hoe we groene maatregelen kunnen inpassen in minimaal 5 bestemmingsplan categorieën.	Cluster ro	Cluster ro en afdeling ow Provincie	2014
	Meer inzet van externe deskundigheid.	Alle afdelingen	Alle afdelingen	Zie BD
B Gebiedscontract Groen Blauwe diensten (BD)	Blauw/groene diensten continueren en draagvlak creëren door o.a. kennisvermeerdering.	Brabants Landschap, Madese Natuurvrienden, beleidsmedewerker groen	Idem en grondeigenaren, inwoners	Zie BD
C. Ecologisch bermbeheer: vershraling 30% van de bermen (BD).	Continueren van beleid. Richten op kansrijke bermen.	Beleidsmedewerker groen	Gemeente, beleidsgroepen , groene organisaties	Uitvoering van beleid valt binnen de begroting. Doorlopend, passend binnen de geraamde formatie Zie BD
	Evalueren resultaten en presenteren.	Beleidsmedewerker groen	Inwoners, Provincie, groene organisatie	
D. De ecologische verbindingzone zijn gerealiseerd, uitgebreid en onderhouden (BD).	1. Realisatie en onderhoud van wat we tot nu toe hebben en willen realiseren. 2. plannen maken om tot uitbreiding te komen (die doel 2025).	Waterschap	Afdeling ow	
E. Meer aandacht (bij oa jongeren voor biodiversiteit door uitbreiden van natuureducatie.	Boomfeestdag	Afdeling ow	Cluster milieu	Jaarlijks
	Aansluiten bij buurtinitiatieven.	Dorpsgerichtwerken	Afdeling ow, afdeling gg	Doorlopend

	Aandacht voor educatieproject Wijde Biesbosch geïnitieerd door het IVN.	Cluster milieu, Cultuureducatie Drimmelen	Scholen, Cultuureducatie Drimmelen, IVN	November 2013
F. Binnen de gemeente houden 'blauwgroene partners' elkaar op de hoogte van hun plannen (inspiratie, eventuele samenwerking)	Inspiratiedag (jaarlijks overleg met alle betrokken organisaties om elkaar te informeren en te inspireren)	Cluster milieu	Alle natuurorganisaties die actief zijn in Drimmelen	Opstarten 2014
G. Braakliggende terreinen die tijdelijk onbebouwd blijven worden ingericht als tijdelijke natuur	Inventariseren mogelijkheden Overleg met Stichting BEI	Afdeling ow afdeling gg	Stichting BEI, Ontwikkelaars Cluster milieu, Madese Natuurvrienden	2014
H. Aandacht bij nieuwe inwoners voor beleid biodiversiteit	Welkomst pakket (vlinderkast) inclusief informatie over biodiversiteit.	Cluster milieu	Cluster communicatie en publiekszaken Tuincentrum	2014
I. Meer aandacht voor positieve resultaten	1.maandelijks tekst op de web-site over natuur door diverse organisaties. 2. 4x per jaar artikel in huis-aan huis blad. Opzetten plan van aanpak voor monitoring van projecten	Cluster milieu	Cluster communicatie, betrokken natuurorganisatie	Tweede helft 2014
		Afdeling ow, betrokken natuurorganisaties	Afdeling gg, afdeling ow	Tweede helft 2014 (indien mogelijk in bestaande planning), passend in de bestaande formatie
J .Meer aandacht voor Oranjetipje en Rode lijstsoorten waar Drimmelen juist een kansrijk gebied voor is.	Meer aandacht voor deze soorten Huiszwaluw project	Betrokken natuurorganisaties Betrokken natuurorganisaties	Natuurorganisatie, cluster ro, milieu Natuurorganisatie cluster milieu	

5.5 Voortgang evalueren

Om na te kunnen gaan of de geplande activiteiten uitgevoerd zijn en ook daadwerkelijk leiden tot resultaten zal er jaarlijks een rapportage worden opgesteld. Hiermee kan bekeken worden of doelen moeten worden aangepast of dat acties niet haalbaar zijn. Daarbij zullen de organisatorische en financiële mogelijkheden binnen de gemeentelijke organisatie worden betrokken.

Natuurbeheer en stedelijk groen' is één van de thema's van de Visie Duurzaamheid. De jaarlijkse rapportage krijgt daarom een koppeling met het toekomstige beleidsplan Duurzaamheid. Waarschijnlijk door de uitvoering van de rapportage op te nemen in het uitvoeringsplan.

Naast deze interne rapportage zal jaarlijks een overleg plaatsvinden met de partners. De bijeenkomst vormt een moment om elkaar niet alleen te informeren over elkaars plannen, maar ook de uitgevoerde activiteiten te bespreken. Wat werkte wel en niet, wat is voor herhaling vatbaar en waar heeft men elkaars hulp nodig.

5.6 Tot slot

Gemeente Drimmelen is trots op de blauwgroene uitstraling en profileert zich daar ook mee. Het ziet de maatschappelijke en economische waarde van wat de natuur gebracht heeft. Deze notitie laat zien hoe de gemeente Drimmelen op biodiversiteit blijft inzetten als onderdeel binnen een duurzaam Drimmelen. Een samenwerking van diverse clusters binnen de gemeente aan de komende jaren aan de slag!

Biodiversiteit
voor een blauwgroen
Drimmelen